

РЕШЕНИЕ

№ 644

гр. Бургас, 01.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, V ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и втори май през две хиляди
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вяра Ив. Камбурова

Членове: Галя В. Белева

Д. П. Стоянов

при участието на секретаря Тания Н. Михова
като разгледа докладваното от Д. П. Стоянов Въззивно гражданско дело №
20232100500557 по описа за 2023 година

За да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 - чл.273 от ГПК.

С Решение № 27 от 13.02.2023 г. по гр.д. №588/2022 г. по описа на РС-Поморие, Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението”, представлявана от Николай Николов, е осъдена да заплати на Д. Б. У., ЕГН *****, със съд. адрес гр.Б***** - адв. Р.Ц., сумата от 600, 18лв./шестстотин лева и 18ст./, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд в размер на 68.35ч., за периода от 01.10.2019 г. до 10.07.2020 г., получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд с коефициент 1. 143, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда – 30.09.2022 г. до окончателното изплащане на задължението на основание чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР вр. с чл. 187, ал. 5, т. 2 от ЗМВР, сумата от 146, 05 лв./сто четиридесет и шест лева и 5с./, представляваща лихва за забава върху дължимите от ответника суми за периода от 01.02.2020 г. до 30.09.2022г, ведно със сумата от 400 лв. за направените по делото разноски.

С решението си Районен съд – Поморие е осъдил Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението”, да заплати по сметка на БРС сумата от 300 лв., от които 100 лева за държавна такса и 200 лева за разноски за експертиза.

Подадена е въззивна жалба с вх.№883 от 01.03.2023 г. от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението”, чрез юрисконсулт Т. С., против Решение № 27 от 13.02.2023 г. по гр.д. №588/2022 г. по описа на РС-Поморие.

С въззивната жалба се твърди, че решението е неправилно и необосновано.

Сочи се, че решението е постановено при неправилно тълкуване и прилагане на нормативната уредба относно полагането, отчитането и заплащането на нощен труд от държавни служители, чиито служебни правоотношения са уредени от ЗМВР. Основната грешка на съда се състояла в допускането на субсидиарно приложение на НСОПЗ, която

според въззивникът е неприложима. Препраща към доводите, изложени в отговора на исковата молба относно мотивите за неприложимост на общата правна уредба на трудовите правоотношения към предмета на спора, като за развити допълнителни такива. Извършен е преглед на нормативната уредба, касаеща видът и условията на заплащане на възнагражденията на държавните служители в МВР, въз основа на който са изведени следните изводи: 1/ законотворческият разум предполагал изброяването на видовете възнаграждения да е изчерпателно, поради което било безсмислено в ЗМВР от 2006г. да се включва възнаграждение за извънреден труд без посочен размер, а същото да се дължало по силата на КТ или ЗДСл. Излишно било и прибавянето в ЗМВР-2014г. на възнаграждение за труд през нощта, в почивни дни и време на разположение, които биха се следвали по КТ и ЗДСл ; 2/ Допълнението на чл.202, ал.5 от ЗМВР от 2006г., касаеща характера на изброяването, на текста „за държавните служители от МВР“ показвало желанието на законодателя да лиши служителите в МВР от допълнителни възнаграждения, определени в други нормативни актове, които не били насочени специално към служителите в МВР. Приложението на общите правила на ЗДСл /съответно на КТ и актовете по прилагането му/ било отклонено с чл.187, ал.9 от ЗМВР, който делегирали на министъра на вътрешните работи издаването на подзаконов нормативен акт. С оглед нарочната уредба на видовете допълнителни възнаграждения и размера им, не били налице предпоставките за субсидиарно прилагане на КТ и ЗДСл, и актовете, към които препращали те. Освен това в ЗМВР имало изрично препращане към КТ само за конкретни норми. Редът за полагане, отчитане и заплащане на нощен и извънреден труд бил изрично уреден в ЗМВР, а препращане за тези елементи на служебните правоотношения към КТ нямало.

Излагат се доводи, че за процесния период са действали Наредба №81213-776/29.07.2016г. и Наредба №81213-36/07.01.2020 г. Видно от техния предмет, който е ясно дефиниран в чл.1 от посочените две наредби, НСОПЗ, тези наредби, както и Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация имат еднакъв предмет на регламентация.

От тук следвал извода, че предвид качеството на ищеца на държавен служител по чл.142, ал.1, т.1 от ЗМВР, съдържанието на неговото правоотношение с ответника се определя от нормите на ЗМВР и на издадените въз основа на последния наредби, които са специални спрямо ЗДСл, така и спрямо КТ. За разлика от КТ, който ограничава нощния труд на 7 часа дневно, такова ограничение не е предвидено в ЗМВР и при него нормалната продължителност на работното време през деня съвпада с нормалната продължителност на работното време през нощта и тя е 8 часа. Прави се разграничение между двете уредби.

Предвид различните условия, завишените изисквания и ограничения при полагане на труд в сравнение с работещите по трудови правоотношения лица и другите държавни служители, за служителите в МВР са предвидени редица компенсационни механизми, допълнителни материални стимули и нематериални блага, от каквито не се ползвали работещите по трудови правоотношения, включително и тези в системата на МВР, нито останалите държавни служители. Въз основа на тези съображения се прави съпоставка между нормите на чл.107а, ал.18 от КТ, чл.67, ал.12 от ЗДСл и относимите в ЗМВР – чл.179, ал.4, чл.189, ал.1.

Посочва, че полагането на труд през нощта и от държавните служители по чл.142, ал.1, т.1 от ЗМВР и от тези по т.2 на същата норма, и от работещите по трудови правоотношения, е свързано със задължение на работодателя да възмезди полагането му, като разпоредбите и на трите закона и на свързаните с тях наредби относно дължимостта на допълнителното възнаграждение на нощния труд за всеки отработен нощен час или аст от него и минималния размер на същото – 0,25 лв. са идентични.

Изтъква се, че предвиденото в чл.9, ал.2 НСОПЗ, за която наредба изрично е посочено в чл.2, ал.3, че не се прилага за служителите в трудово правоотношение в държавната администрация, за които се прилагал чл.107а от КТ, и в този смисъл тази наредба е още по –

малко приложима за държавните служители в ЗДСл и ЗМВР, превръщането на нощния труд в дневен цели да установи дали в рамките на съответния отчетен период има положен извънреден труд. Тъй като в КТ е предвидена различна продължителност на допустимия нощен труд в сравнение с дневния такъв, законодателят е използвал математически алгоритъм, чрез който нощният труд да се приравни в дневен, за да стане възможно събирането му с отработените дневни часове, съпоставянето му с нормалната продължителност и съответно констатиране дали е положен извънреден труд. Превръщането ставало чрез умножаване на отработените нощни часове с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работно време за съответното работно място, тоест $8:7=1,143$. С основание разпоредба, идентична с тази по чл.187, ал.9 от НСОПЗ не е предвидена в наредбите по чл.187, ал.9 от ЗМВР, защото за държавните служители нормалната продължителност на дневния и нощния труд съвпада и коефициентът, изчислен по посочения начин би бил 1. Цитира практика в подкрепа на тезата си.

Отсъствието на норма, която да регламентира преизчисляване на нощните часове нощен труд с коефициент, равен на отношението на нормалната продължителност на работното време през деня и нормалната продължителност на работното време през нощта не означава, че е налице празнота в правната уредба, а означава, че органът, комуто е делегирано правомощието по създаване на наредба относно прилагането и отчитането на труда, е последователен, защото по ЗМВР нормалната продължителност на работното време през деня и нощта е еднаква и този коефициент е 1. Тази преценка не подлежи на съдебен контрол. Израз на това е и изменението на ЗМВР от 07.07.2020 г., в сила от 11.07.2020 г.

Излага доводи в насока, че уредбата в ЗМВР е изчерпателна, защото законът съдържа същата пълна уредба на правоотношенията по повод полагането на труд в МВР, каквато се съдържа и в КТ относно трудовите правоотношения, така и в ЗДСл - относно служебните правоотношения.

Вторият съществен пропуск на съда според въззивника е, че не бил мотивиран по никакъв начин извода, че при преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен, на ищеца се дължи заплащане като за извънреден труд, въпреки че в исковата си молба ищецът претендирал заплащане на извънреден труд за време, попадащо в рамките на 24-часовите му дежурства.

Моли въззивният съд да постанови решение, с което първоинстанционното решение да бъде отменено като неправилно, като вместо него съдът да постанови друго, с което да отхвърли предявените искове.

Претендират се разноски. Не са заявени доказателствени искания. Прави се възражение за прекомерност на претендирания от ищеца адвокатски хонорар.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от ищцовата страна, с който се оспорва подадената въззивна жалба.

Твърди, че липсата на норма в Наредба №81213-776/29.07.2016 г. не следва да се възприема като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен, а представлява празнота в уредбата на реда и организацията и разпределението на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи. При наличие на такава непълнота в специалната уредба, касаеща служителите в МВР, следвало субсидиарно да се приложи Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, в която в чл.9, ал.2 е предвидено сумирано изчисляване на работното време, като нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. По тези съображения исковата претенция за заплащане на неизплатено възнаграждение за положения от ищеца нощен труд, при сумирано изчисляване на работното време, при превръщане на нощните

часове в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установено за подневно отчитане на работното време в процесния период, получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен, се явявало доказана по основание. Описва се подробно начина на изчисляване на коефициента 1, 143.

Сочи, че през процесният период са действали Наредба №8121з-776/29.07.2016 г. и Наредба №8121з-36/07.01.2020 г., които предвиждали възможност на държавните служители в МВР да полагат труд и през нощта между 22 и 6 часа, като работните часове не следвало да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В тези наредби обаче не било предвидено, че при сумирано изчисляване на работното време, отработените часове нощен труд следвало да се преизчисляват с определен коефициент, каквато е била регламентацията, действала до 01.04.2015 г., а впоследствие и в периода 11.07.2016 – 02.08.2016 г. Липсата на такива изрични норми в цитираните по – горе наредби, представлявала празнота в специалната правна уредба, касаеща служителите в МВР, която следва да бъде запълнена чрез прилагане на съответните норми от общата Наредба за структурата и организацията на работната заплата.

Моли съдът да потвърди решението на първоинстанционния съд като правилно и законосъобразно, като отхвърли въззивната жалба като неоснователна.

Претендират се разноски. Не са заявени доказателствени искания.

В съответствие с правомощията си по чл. 269 ГПК въззивната инстанция намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо, поради което следва да разгледа спора по същество, в рамките на заявените оплаквания във въззивната жалба.

Въззивният съд намира, че фактическата обстановка по делото се установява такава, каквато е изложена в обжалваното решение и по нея не е налице спор между страните. Районният съд е съобразил и анализирал всички относими и допустими доказателства, въз основа на които е достигнал до правилни изводи относно това какви релевантни за спора факти и обстоятелства се установяват с тях. Във въззивното производство не са ангажирани доказателства, които да променят приетата и изяснена от първата инстанция фактическа обстановка, поради което, настоящият съд я възприема изцяло и препраща към нея на основание чл.272 ГПК, като не е необходимо същата да се преповтаря и в настоящото решение. Следва да се посочи и, че във въззивната инстанция спорът е концентриран върху правните изводи на съда, като по същество страните не оспорват представените доказателства и приетата за установена фактическа обстановка.

По наведените оплаквания за неправилност на решението, по които въззивният съд дължи произнасяне, съдът намира следното:

Наведените във въззивната жалба възражения обобщено се свеждат до това, че по отношение на служителите на МВР следва да се прилагат наредбите, издадени от министъра на вътрешните работи, на основание законовата делегация на чл.187, ал.9 ЗМВР, които уреждат реда за организация и разпределяне на работното време, за неговото отчитане и компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурствата, времето за отдих и почивки, поради което се счита от въззивника, че БРС неправилно е приел наличие на непълнота в специалната уредба, при която следва субсидиарно да се приложи Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, в т. ч. и нормата начл.9, ал.2 НОСРЗ. Това е и основният спорен въпрос в производството.

Настоящата инстанция намира така релевантите възражения за основателни.

По посочения по – горе въпрос е постановено тълкувателно решение – Тълкувателно решение 1 от 15.03.2023 г. по т.д.1/2020 г. на ОСГК на ВКС. В него е застъпена тезата, че ЗМВР е специален нормативен акт, регламентиращ статута на служителите, работещи в системата на МВР, което обосновавало различен метод на правно регулиране на работното време и трудовото възнаграждение. Няма основание да се прилагат субсидиарно разпоредбите на КТ и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове, в т.ч. и НОСРЗ, поради липсата на препращаща норма в специалната уредба, която да даде такова основание.

Приема се, че не са налице предпоставките за приложението на чл.46, ал.1 от ЗНА за да се приложи правната уредба по аналогия. В специалната уредба липсва празнота на закона относно продължителността на работното време на служителите в МВР, изразено в брой на часовете. Съпоставката на нормите на чл. 187, ал. 1 и 3 ЗМВР с чл. 140 КТ показва, че разпоредбите на ЗМВР установяват по – голяма продължителност на работното време на нощния труд на служителите от МВР в сравнение с тази на работниците и служителите по трудово правоотношение. Различието в правната уредба е породено от основните функции на МВР, регламентирани в чл. 2, ал. 1 ЗМВР. Налице са и делегиращи законови норми / чл. 179 и чл. 187, ал. 9 ЗМВР/, които предвиждат условията и редът за полагане на нощен труд, включително отчитането му и заплащането да се извършват със съответните актове – наредба и заповед. С последната, представляваща индивидуален административен акт се предвижда министърът на вътрешните работи да определя размера на възнаграждението за положен нощен труд.

В цитираното тълкувателно решение е прието също така, че не са налице и останалите две предпоставки за прилагането на чл. 46, ал. 2, изр. 1 ЗНА. Случаите по ЗМВР и по КТ не са сходни. Трудовото правоотношение е насочено към изпълнение на частен интерес, а служебното правоотношение се реализира за осъществяване на държавна власт, т.е. като вид правоотношения те са различни, а не сходни. Прилагането на НСОПЗ към въпросните служебни правоотношения не би обезпечило постигането на законова цел доколкото методите на регулиране на отношенията и заложената в чл. 187, ал. 1 ЗМВР воля на законодателя е да се прилага еднаква продължителност на работното време през деня и нощта - „8 часа дневно“, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага – през деня или през нощта. При разработването и приемането на ЗМВР, законодателя е имал предвид разбирането за спецификата на служебните правоотношения и равенството на гражданите пред закона, като неблагоприятните последици от полагането на нощен труд от служители на МВР се компенсира със съответните компенсаторни механизми - допълнително възнаграждение за прослужено време – чл. 178, ал.1, т. 1 ЗМВР, по- голяма основен платен годишен отпуск /чл. 189, ал. 1 ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл.234, ал. 1 ЗМВР/, по – благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски и по – благоприятни условия за придобиване право на пенсия /чл. 69, ал. 2 КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл. 69 КСО/ и др. Горното разрешение съответствало и на приетото с решението на СЕС по дело № C-262/20.

Изводът е, че при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи не са приложими разпоредбите на Кодекса на труда и на чл.9, ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата и следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконов нормативни актове. При липса на предвидена в него уредба, то положеният нощен труд не следва да се преизчислява в дневен, което води до извод за неоснователност на предявените искове. Следва да се посочи, че на основание чл.130, ал.2 от ЗСВ тълкувателните решения и тълкувателните постановления са задължителни за органите на съдебната и изпълнителната власт, за органите на местното самоуправление, както и за всички органи, които издават административни актове.

Водим от горните мотиви, въззивният съд намери, че обжалваното решение следва да се отмени като неправилно като вместо него се постанови друго, с което предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни.

Пред въззивния съд искане за разноски заявява всяка една от страните. Предвид изхода на спора, на въззивната страна, съгласно чл.78, ал.3 от ГПК, се следват деловодни разноски в размер на 200 лв. – юрисконсултско възнаграждение, определено по реда на чл.78, ал.8 от ГПК вр. с чл.37 от ЗПрП и чл.23, т.1 от НЗПрП общо за първоинстанционното и въззивното

производство, както и 50 лв. за държавна такса за въззивното производство.

Мотивиран от изложеното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 27 от 13.02.2023 г. по гр.д. №588/20 22 г. по описа на РС-Поморие и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ исквете на Д. Б. У., ЕГН *****, за осъждане на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението”, да му заплати сумата от 600, 18лв. / шестстотин лева и осемнадесет ст./ представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд в размер на 68.35ч., за периода от 01.10.2019 г. до 10.07.2020 г., получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд с коефициент 1. 143, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исквата молба в съда – 30.09.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, на основание чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР вр. с чл. 187, ал. 5, т. 2 от ЗМВР, както и за сумата от 146.05 лв. /сто четиридесет и шест лева и пет стотинки/, обезщетение за забава, считано от 01.02.2020 г. до 30.09.2022г.

ОСЪЖДА Д. Б. У., ЕГН *****, да заплати на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението”, сумата от 250 лв. – съдебно деловодни разноси за първоинстанционното и въззивното производство.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____